

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

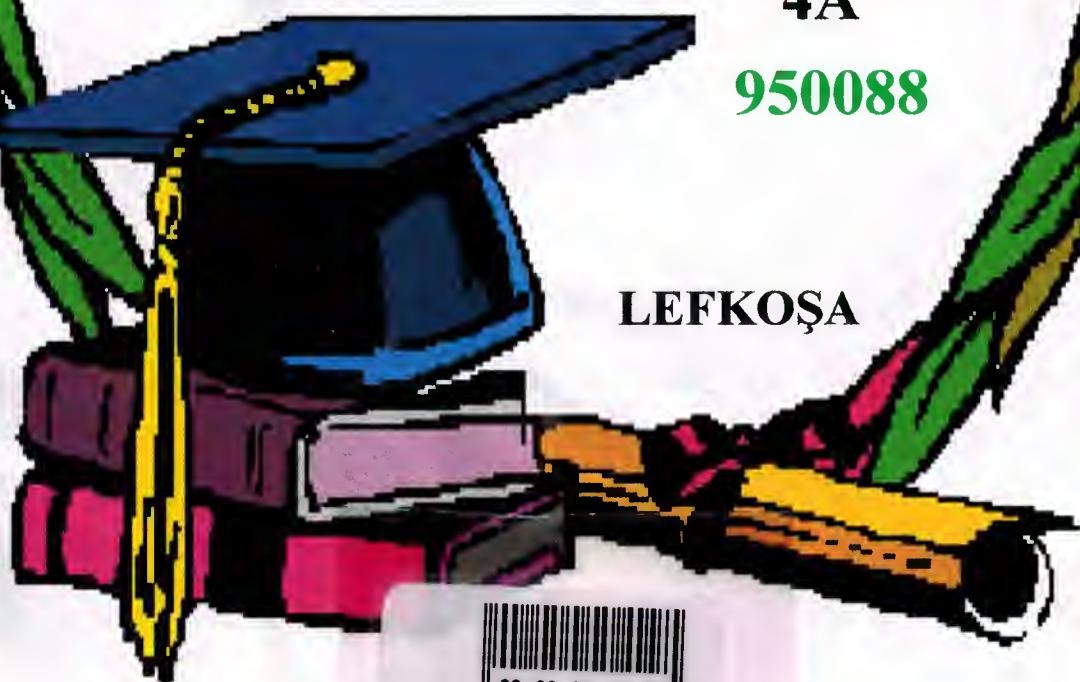
TUR 413
MEZUNİYET PROJESİ

FAİK AKKAR

4A

950088

LEFKOŞA

63 09 28 11 57

ÖNSÖZ

Reşat Nuri Güntekin Türk edebiyatında en begendiğim yazarların başında gelir.

Konuşma dilinin bütün sadelik ve açıklığını eselerinde yansıtın Güntekin, hikaye, roman, tiyatro ve anı türlerinde başarılı örnekler vermiştir. Yazmış olduğu romanları ve hikayeleri ile geniş halk kitlelerine ulaşan yazar haklı bir şöhret kazanmıştır. O yurdun çeşitli bölgelerinde güzel-çırkin görüşümleri, töreden gelen doğru-yanlış inançları, acı-tatlı kişisel duygularla birleştirerek göz önüne sermeyi başarmıştır.

Reşat Nuri'nin üzerinde inceleme yaptığım bu romanın ana temi medrese ile yeni mektep kavgasına dayanmaktadır. Ben önce ese büyük bir zevkle okudum ve maddi unsurları çıkardıktan sonra gerekli araştırmaları yaptım. Daha sonra yazar hakkında, eser hakkında bilgi topladım. Bütün bu çalışmaları yaparken bana yardımcı olan, kütüphanesini açan sevgili arkadaşım Hüseyin'e minnetdarlığını bildirmek istiyorum. Yine Reşat Nuri Güntekin'in bu romanını incelemem için beni görevlendiren değerli bölüm başkanımız, sevgili hocam Bülent Yorulmaz'a sonsuz sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Elimde bulunan bu roman İnkilap Kitabevi tarafından Reşat Nuri'nin Bütün Eserleri 6 adı altında yayınlanan 23. baskıdır.

İÇİNDEKİLER

Reşat Nuri Güntekin'in

Hayatı.....

Eserleri.....

Romanları.....

Yeşil Gece Hakkında Kısa Bilgi.....

Romandaki Maddi Unsurlar ve Açıklamaları.....

Kaynakça.....

Genel İndeks.....

REŞAT NURI GÜNTEKİN

(1889-1956)

HAYATI:

Reşat Nuri Güntekin, İstanbul'da doğdu(25.11.1889)¹. Askeri doktor Nuri Beyin oğludur. İlk öğrenimini Çanakkale mekteb-i ibtidaisinde gördü; sonra bir buçuk yıl Çanakkale İdadisinde, bir süre de İzmir Frere'ler okulunda okudu; orayı bitirmeden tasdikname ile ayrıldı; yarışma ile girdiği İstanbul Darülfünunu(Üniversitesi) edebiyat fakültesini bitirdi(1912). Memur olarak ilkin Bursa Sultanisi orta kısmı Fransızca öğretmenliğine atandı(1913), daha sonra İstanbul'da çeşitli okullarda müdürlük yaptı(1916-1919). Birinci Dünya Savaşı'nın sonlarına rastlayan bu dönemde yazı hayatına ilkin *Zaman* (1918-1919) gazetesinde tiyatro eleştirileri yazarak başlayan, daha sonra birkaç da oyun yazıp Darülbedayi'de oynatan (*Hançer*, 1920; *Eski Rüya*, 1921; *Taş Parçası* 1923, vb.); ayrıca *Sair* (1918-1919). *Nedim* (1919), *Büyük Mecmua* (1919), *İnci* (1919), vb. Dergileriyle *Diken* (1918-1919) mizah dergisinde ve *Dersaadet* (1920) gazetesinde kendi adıyla ve “Hayrettin Rüştü” takma adıyla hikayeler; bunlardan başka, *Zaman* gazetesinde “Cemil Nimet” takma adıyla, *Dersaadet* gazetesinde de kendi adıyla birer roman yayımlayan Reşat Nuri, Kurtuluş Savaşı sonrasında *Vakit* gazetesinde tefrika edilen (1922) *Çalıkuşu* romaniyla çok geniş bir üne ulaştı. Mizah dergileriyle magazinlerde “Yıldızböceği”, “Ateşböceği”, “Ağustosböceği” takma adlarını kullandı. Cumhuriyetin ilk yıllarda, Mahmut Yesarı ile birlikte *Kelebek* adlı bir mizah

¹ Reşat Nuri'nin doğum tarihi, baskılı kaynaklarda son zamanlara kadar hep 1892 olarak gösterilmiş; kendisi de, bir “mülakat”ta, “1893’tे İstanbul’da, Üsküdar’ın Selimiye semtinde dünyaya geldiğini”, söylemiş (Ü. Deniz: “Çocukluk Hıraları”, *Milliyet* 16.1.1955) ise de, “Millî Eğitim Bakanlığında kayıtlarda doğumumu 1305-1307(1889) olarak geçmektedir” (T. Poyraz-M. Alpbek: “Reşat Nuri Güntekin”, *Yeni Yayınları*, 1957, c. II, sayı 3, s. 53); Reşat Nuri'nin ölümünden sonra, yeğeni Ruşen Eşref Ünaydin, sanatçının kızı Ela'ya seslenir yolda yazdığı anınlarda, Reşat Nuri ile birlikte çekilmiş bir çocukluk resminden söz ederken söyle der:

*Her ikimizin de resminin arkasında, doğduğumuz tarihler yazılı. Bu tarihler, benim amcam, babanın da eniştesi Tevfik Paşanın(...). Bu kayda göre baban “Reşat Bey bin Nuri, tarih-I veladet 13 Teşrinisani 305”. Yani bugünkü anlamda 26 Kasım 1889. (R.E. Ünaydin: “Reşat Nuri İçin”, *Vatan*, 18.2.1957).*

Ünaydin, rumi tarihi miladi'ye çevirirken küçük bir yanlışlık yapmış, rumi güne 13 değil 12 gün eklemek gereklidir; bu bakımdan Reşat Nuri'nin doğum gününün 25 Kasım 1889 olduğu anlaşılmaktadır.

dergi çikardı (1923-1924). Vefa, Kabataş, Galatasaray ve İstanbul Erkek liseleriyle, Çamlıca ve Erenköy Kız liselerinde Türkçe, edebiyat, felsefe, fenn-i terbiye(eğitbilim) dersleri okuttu (1919-1931), Milli Eğitim müfettişi oldu (1931-1939), bir ara Çanakkale milletvekilliğine seçildi (1939-1943), daha sonra yine Milli Eğitim başmüfettişi oldu (1947), bu görevde iken Paris kültür ateşeliğinde bulundu, altmış beş yaşınu doldurunca emekliye ayrıldı (1954). Akciğer kanserine yakalandı, sağıtım için gittiği Londra'da öldü (7.12.1956). İstanbul'da Karacaahmet mezarlığına gömüldü.

ESERLERİ:

Roman:

1-*Harabelerin Çiçeği* (Zaman gazetesinde tefrikası 1922 “Cemil Nimet” takma adıyla; kitap halinde bas. 1953, “Eski Ahbab ve Boyundurluk hikayeleriyle bir arada”, 1968).

2-*Gizli El* (Dersaadet gazetesinde tefrikası 1336 “1920”; kitap halinde bas. 1924).

3-*Çalıkuşu* (1338”1922”, yeni bir biçimde 1939).

4-*Damga* (1924).

5-*Dudaktan Kalbe* (1923).

6-*Akşam Güneşi* (1926).

7-*Bir Kadın Düşmanı* (1927).

8-*Yeşil Gece* (1928).

9-*Acımak* (1928).

10-*Yaprak Dökümü* (1930).

12-*Gökyüzü* (1935).

13-*Eski Hastalık* (1938).

14-*Ateş Gecesi* (1942).

15-Degirmen (1944).

16-Miskinler Tekkesi (1946).

17-Kan Davası (1960).

18-Kavak Yelleri (1961).

19-Son Sığınak (1961).

Uzun Hikaye:

20-Boyundurluk (1960 “Harabelerin Çiçeği romanı ve Eski Ahbab hikayesiyle bir arada” 1968)

Hikaye:

21-Recm (1335 “1919” “tek hikaye”).

22-Roçild Bey (1335 “1919” “tek hikaye”)

23-Eski Ahbab (1335 “1919” “tek hikaye”); “Harabelerin Çiçeği romanı ve Boyunduruk hikayesiyle bir arada” 1968).

24-Sönmüş Yıldızlar (1927).

25-Tanrı Misafiri (1927).

26- Leyla ile Mecnun (1928).

27-Olağan İşler (1930) “yeli ve çeviri hikayeler”.

Bütün eserleri, ölümünden sonra, *Reşat Nuri Güntekin Külliyatı* başlığı altında yayımlanmıştır (1957'den bu yana).

ROMANLAR:

1-Reşat Nuri Güntekin'in romanları da, çağdaşları Halide Edip'in ve Yakup Kadri'nin romanları gibi, sanat anlayışı bakımından iki kümeye ayrılabilir:

a.*Duygusal Romanlar*: Yazar, hayatının ilk döneminde yazdığı eserlerde bireylerin duygusal ilişkileri üzerinde durmuş (*Çalkuşu*, *Dudaktan Kalbe*, *Aksam*

Güneşi, vb.), toplumsal ilişkilere ya degenmemiş, ya da bu ilişkileri uzak bir fon olarak almıştır (*Çalıkuşu*). İlk büyük eseri olan *Çalıkuşu*'nun gördüğü geniş ilgi, yazarın uzun bir süre o yola bağlı kalmasına, aynı duygusal havayı sürdürmesine, hatta aynı tipi bir başka çevre içinde tekrarlanmasına (*Çalıkuşu*'nun haşarı "Feride"sine karşılık *Akşam Güneşi*'nin haşarı "Jülide"si gibi) yol açmıştır. Reşat Nuri'nin ününü kuran ve sürdürden; yukarıda adlarını verdigimiz ilk büyük eserlerindeki aşırı duygusallık, bir süre sonra kimi sanat çevrelerinde onun "genç kız romancısı" diye anılıp hafifsenmesine yol açmışsa da, bu, sanatçının daha sonraki tutumunu izlememekten doğan hafif bir davranıştır. (*Çalıkuşu*'nu incelerken bu konuya yine döneceğiz.)

b. *Toplumsal Romanlar*: Sanat hayatının ikinci döneminde (1928'den sonra), eserlerinde toplumsal olayları ön plana almış (*Yeşil Gece*, *Yaprak Dökümü*, *Miskinler Tekkesi*, vb.), hatta kimi eserlerinde daha da ileriye giderek "sav"lı (tezli) roman denemesine girişmiş, roman aracılığıyla belli bir görünüşün savunuculuğunu yapmıştır (*Yeşil Gece*). Yazarın, Zola'dan *Hakikat* romanını çevirdiği sıralarda (1929) bu yola girişi dikkati çekmektedir.

2-Sanatçının eserlerini kalın bir çizgi ile iki kümeye ayırmamız, incelemeye kolaylık sağlamak içindir. Yoksa bu ayrılış, bıçakla kesilmiş gibi, kesin bir bölünme değildir. Onun ilk eserlerinde gördüğümüz birtakım özellikler, daha sonraki eserlerinde de, bazı biçim değişiklikleri içinde, birtakım keskinlikler, sivrililikler kazanarak ve daha belirgin bir hal alarak, sürüp gitmiştir. Söz gelimi çocuk sevgisi (*Çalıkuşu*, *Acımak*, *Miskinler Tekkesi* vb.), kuşaklar arasındaki anlaşmazlık (*Çalıkuşu*, *Yaprak Dökümü*), kurtuluş için eğitimin önemi (*Çalıkuşu*, *Yeşil Gece*) gibi temalar, başka başka yöntemlerle de olsa, her iki dönemdeki eserlerinde sık sık ele alınmıştır.

3-Genel tutumuyla Batı ekinine (kültürüne) ve edebiyatına bağlı olan yazar, kendi roman geleneğimize de ilgisiz kalmamış; sözgelimi, Tanzimat'tan bu yana çeşitli roman

ve hikayelerimizde ikide bir ele alınan “Batılılaşmayı yanlış anlama” tema’sını bir romanına temel olarak almış (*Yaprak Dökümü*), bir başka romanının (*Damga*) temelini de Ahmet Mithat’ın *Hasan Mellah* romanındaki bir olayın-kadının evine giren aşıkın, yakalanınca, sevgilisinin namusunu kurtarmak için kendisini hazırlmış gibi göstermesi olayının-üzerine kurmuştur.

4-Romanlarının başlıca özelliklerinden biri de, kişilerin çoğu zaman tek yönlü oluşlardır. Yazarın, insan yaratılışına uzaktan bakmayışının-ya da bakmak istemeyişinin-sonucu olarak, eserlerinde “iyilik” ile “kötülük” çoğu zaman kişide birleşmez; bunlar ayrı ayrı kişilerle temsil edilir. Yüreği derin bir acıma ve insan sevgisi ile çarpan yazar için sakıncalı sayılabilenek bu tutumdan ayrıldığı, yani kişilerini gözden çıkarabildiği zaman (*Yaprak Dökümü*, *Tanrı Misafiri*) sanat alanında üstün başarıya ulaşmıştır.

5-Ahmet Hamdi Tanpınar’ın deyişiyle “temiz ve musaffa bir insanlığın peşinde” olan (“Reşat Nuri ve Eserleri”, *Cumhuriyet*, 24.1.1957), okuyucuya buna yöneltmek için de eserlerini “acıma” ve “sevme” temelleri üzerine kuran-hele ilk romanlarında bunu duygusallığa kadar götüren-yazarın bu tutumunu, “acıma” ve “korku” yoluyla insanları düzeltme amacı güden eski Yunan tragedya şairlerinin tutumuna benzetebiliriz.

6-Reşat Nuri, genel tutumuyla, realist bir yazardır. Eserlerindeki baş kişiler çoğu zaman ülküleştirilmiş insanlar (Feride, Şahin, vb.) olmakla birlikte, bunların çevrelerindeki kişiler, birer gözlem sonunda, hayattan alınmış kimselerdir. Kendisiyle yapılan kimi konuşmalarda, “detayların ve tiplerin gerçek” olduğunu, onların “pek çوغunu yakından görmüş olduğu kimseler” arasından seçtiğini söylemiştir (S.S. Uysal: ”Hadiye Güntekin Reşat Nuri’yi Anlatıyor”, *Cumhuriyet*, 30.5.1954 M. Baydar: *Edebiyatçılarımız Ne Diyorlar*, 1960, s. 89). Bir konuşmasında da, bir romancının en iyi eserini, yaşı ilterleyip

hayatta görgüsü çoğaldıktan sonra yazabileceğini söyleyerek, konu başka bir açıdan
değinmiştir:

*...Bir romancı, şair gibi değildir. Şairin en kuvvetli zamanı gençlik
zamanıdır. O, yaşlandıkça hızını kaybeder. Halbuki romancı bilakis en iyi
yazısını yazmak için çok görmeğe, insan ve sosyete hakkındaki görüşlerini
genişletmeyeğe, okumağa ve tekniğini ilerletmeyeğe muhtaçtır. Çünkü romancı,
insanın içyüzünü görmeğe, hayatın içyüzünü anlamağa mecburdur. Buna da
tabii senelerin tecrübesi lazımdır.(N. Sadullah. “Reşat Nuri Anlatıyor”,
Yedigün, 1935, c. V, sayı 126).*

Yazar, bu görüşte, Halide Edip ve Yakup Kadri ile birleşmektedir.

**7-Meşrutiyet'e kadar İstanbul sınırları içinde kapalı duran, Meşrutiyet devrinde ise
ancak küçük hikayelerde İstanbul dışındaki hayatı ele alabilen Türk Edebiyatı, roman
alanında ilk kez Reşat Nuri'nin eserleriyle Anadolu'nunçeşitli bölge ve insanlarına sere
serpe açılmıştır.**

**8-Bütün eserlerini günlük konuşma diliyle ve süssüz, yapmacıksız bir usulupa yazan
Reşat Nuri, Nurullah Ataç'ın deyişiyle, “konuşma dilimizle uzun uzun yazılar, öyküler
yazılabileceğini göstermiş” (“Ataç'ın Güncesi”, Ulus, 23.12.1956); Yakup Kadri'nin
deyişiyle de, “Türkçe tahkiye dilini bugünkü sadeliğe doğru yönetmiştir.”
 (“Edebiyatımızın Büyük Kaybı”, Tercüman, 14.12.1956).**

**Sanatçının geniş halk topluluklarına seslenebilmesinin başlıca nedenlerinden biri
de, dilinin bu duruluğudur.**

YEŞİL GECE HAKKINDA

Yeşil Gece, Reşat Nuri'nin toplumsal sorunları ele alan eserlerinden birisidir. Bir süre medresede okuduğu için sarıkılıların içyüzünü öğrenen ve memleketi yalnız yeni mektebin kurtaracağına inanan öğretmen Şahin'in kendi isteğiyle gittiği en geri kasabalarдан birinde medreselilere giriştiği savaşı anlatan bu eser, Çalikuşu'nun bir başka açıdan benzeri sayılabilir. Feride gibi Şahin de, Türkiye'nin eğitim savaşında türlü güçlüklerle sıkıntılara göğüs geren idealist bir kişidir. Denilebilir ki, Şahin Feride'nin bu açıdan erkek kardeşiştir.

Atatürk Devrimi'nin o coşkulu havası içinde, çok güçlü sezgi ve gözlemlerle kaleme alınmış bu kitapta, toplumumuzun o günkü bütün büyük sorunları, yürekli bir biçimde tartışılmaktadır. Romanın en önemli kahramanı Şahin Hoca'nın kişiliğini oluşturan nitelikler, mücadeleleri ve uğradığı yenilgilerin öyküsü sayılabilir.

Eserde, ele alınan tez, olayların içinde eritilememiş, çoğu yerde, olay dışında bırakılarak makale yazan gibi anlatılmıştır. Bu ise, roman sanatı bakımından önemli bir kusurdur.

YEŞİL GECE ROMANINDA MADDİ UNSURLAR

YİYECEK VE İÇECEKLER

A

Akide: Şekerin kaynatılıp koyulaştırılmışından sonra kesilerek yapılan değişik renkli, kokulu bir tür şeker.

Armut:

Ayran:

B

Bal:

Bahık:

Buğday:

C

Cay:

Corba:

D

Dolma:

Domates:

E

Ekmek:

Elma:

Et:

H

Helva:

K

Kabak:

Kahve:

Kaymak:

Kaymaklı Ekmek Kadayıfı:

Koyun Kebabı:

Kuru Fasulye:

L

Limon:

Lokma: Mayalı hamuru küçük kürecikler halinde kesip sonra da yağda kızartarak şerbete koymak şekliyle yapılan bir tath.

M

Maydanoz:

Meyve:

Meze: İçki ile yenilen çerez.

Mısır:

P

Paca Corbası: Kasaplık hayvanların kesilip temizlenmiş ayağı ve bu ayaktan yapılan yemek.

Palamut: Otuz kırk santim boyunda eti esmer, pulu olmayan bir türlü balık.

Pathıcan:

Pathıcan Dolması:

Peynir:

Pilav:

R

Rakı:

E

Elbise:

Enfiye Mendili: Keyif için buruna çekilen çürütülmüş ve içine bazı kokulu maddeler karıştırılmış tütün tozu, burun otu. Bu tozu buruna çektiğten sonra kullanılan mendil.

Etek:

F

Ferace: Eskiden Türk kadınlarının sokakta giydiği, bol ve yakasının arka kısmı çoğu kez eteklere kadar uzanan bir çeşit üstlük. Genellikle koyu renkte çuha, sof ve fantezi kumaşlardan yapıldı. Bazılarının cep ve yakaları işlemeli olurdu. Günümüzde yerini daha çok çarşafa bırakılan ferace Anadolu köylerinde hala giyilmektedir.

Fes: Eskiden yurdumuzda da kullanılan, silindir şeklinde, tepesinin ortasında siyah püskülü sallanan, kırmızı, vişne çürügü renginde bir çeşit başlık.

Fitilli Mintan:

G

Gecelik Entarisi:

Gömlek:

H

Hamam Havlusu:

I

İpek Çevre:

K

Kasket:

Kavuk: Sarık sarılan büyük başlık

Kolah Gömlek:

Kundura:

Külah: Eskiden başa giyilen ucu sivri yüksek başlık.

T

Taşlık: Eskiden evlerin önünde tasla döşeli olarak bulunan ve orada oturulan kısım.
Oda.

Tavan Arası:

Y

Yatak Odası:

Yazihane: Yazı işlerinin yapılip yürütüldüğü yer. Oda. Büro.

GIYİM KUŞAM VE AKSESUAR

A

Aba: Kahn kumaştan yapılmış bir cins büyükçe ceket, veya bu ceketin yapıldığı kumaş.

Amele Gömleği:

Avcı Elbisesi:

B

Baston:

C

Cep:

Ç

Canta:

Carık:

D

Dokuma Çarsaf:

Düğme:

Su testisi:

Sürahi:

T

Tabak:

Tahta kaşık:

Tas:

Tencere:

Y

Yivecek sepeti:

Yumurta sepeti:

İÇ MEKANLAR

B

Balkon:

Bodrum:

E

Esik: Giriş kapı boşluğunun alt bölümünde bulunan basamak.

K

Kalem odası: Resmi dairelerde yazı işlerinin görüldüğü yer.

Koridor:

S

Sofa: Genellikle eski evlerde oda kapılarının açıldığı genişçe yer. Hol. Eskiden buralar döşeli olurdu ve ev halkının gününün büyük bir kısmı sofada geçerdi.

YİYECEK VE İÇECEKLERE İLGİLİ EŞYALAR

B

Bardak:

Bıçak:

Bohça

Ç

Çanak:

G

Gaz ocağı:

Gümüş tepsisi:

H

Heybe:

i

İskemle:

K

Kaşık:

Kepçe:

M

Masa

S

Sandalye:

S

Sigara:

Simit:

Su:

Süt:

Sütlü Kahve:

Ş

Sarap:

Seker:

Serbet: Meyve özü, su ve şeker karıştırılarak yapılan içecek.

T

Tarhana:

Tütün:

U

Uskumru dolması: İluk denizlerde yaşayan orta büyülüklükte, tekir çizgili bir balık. Bu balıktan yapılan dolma.

Y

Yağ:

Yemis:

Yumurta:

Z

Zemzem suyu: Kabe yakınlarında müslümanlarca kutsal sayılan bir kuyu ve bu kuyunun kutsal sayılan suyu.

Küpe:

Kürk:

Kürk Yaka:

M

Mavi Atlas Gömlek:

Melon Şapka: Yuvarlak ve bombeli erkek şapkası.

Mendil:

Meşin asker kundurasi:

Mevlevi sikkesi: Mevlevi dervişlerinin başlarına giydikleri külah veya şapka.

Muşamba: 1. su geçirmez duruma getirilmiş bez 2. su geçirmeyen bezden yapılmış yağmurluk.

Mücevher:

P

Pabuc:

Palto:

Pardesü:

Parlak çezme:

Patiska entari: Pamuk ipliğinden dokunmuş ince düzgün beyaz bez. Bu bezden yapılmış elbise.

Peçe: Yüz örtüsü.

Peskir: Pamuk ipliğinden dounmuş havlu.

Pestemal: 1. Hamamlarda örtünme ve kurulanmak için kullanılan ince örtü. 2. Bazı yörelerde başa örtülen dokuma. 3. Bir iş yaparken bele bağlanan geniş örtü.

R

Redingut: Resim bir erkek ceketi. Arkası yırtmaçlı, uzun ve çift sıra düğmeleri bulunur.

S

Sarı meşin potin: Kullanılacak duruma getirilmiş koyun derisinden yapılmış ayakkabı.

Sarık: Müslüman din adamlarının başlık üzerine sardıkları uzun tülbert.

Sedef: Deniz hayvanlarının bazılarının kabuğunda bulunan sert beyaz pırıltılı madde.

Sırma işlemeli ipek örtü:

Sırmalı sarık:

Siyah çarsaf:

Siyah tül:

Ş

Sal:

Şalvar:

Sal yelek:

Sapka:

Sayak elbise: Kaba bir şekilde çaprazlama dokunmuş yün kumaş ve bu kumaştan yapılan elbise.

T

Takunya: Nalın üstü tasmalı, tahtadan yapılmış altı yüksekce, bir çeşit ayakkak.

Tente: Bir yeri güneşten, yağmurdan korumak için o yerin üstüne gerilen bez. Örtü.

Terlik:

Tozluk: Tozdan korunmak için giyilen, dizden aşağıya uzanan ayakkabıların üstünü örten dar paçalık. Getir.

Tülbent: Pamuk ipliğinden ince ve seyrek olarak dokunmuş, yumuşak hafif bez.

Tüylü pazen: Dokuması sık, kahn ve yumuşak bir çeşit pamuklu, tüylü bez.

Y

Yemeni: Kadınların başlarına bağladıkları tülbert. Eskiden başörtünün altına bağlanırıldı. Baskı kalıpları ile üstüne şekiller desenler basılır.

Yesil mintan: Yakası olmayan erkek gömleği.

Yüzük:

YER ADLARI

A

Afrika:

Alacam:

Anadolu:

Asya:

Avrupa:

B

Balkanlar:

Bavram çavuş çeşmesi:

Bevköz:

Bulgaristan:

C

Cava:

Ç

Çanakkale:

Çan:

E

Edirne:

Emir Dede:

F

Fransa:

Frenk:

G

Galata:

Galatasaray:

H

Hicaz:

Hindistan:

i

İngiltere:

İstanbul:

İtalya:

İzmir:

K

Kadiri Tekkesi:

Kafkasya:

Kanlıca:

Kelami Baba Türbesi:

M

MahmutPaşa:

Makedonya:

N

Nurosmaniye:

O

Okyanusya:

R

Roma:

Rumeli:

S

Sarıova:

Sırbistan:

Sipahizade Medresesi:

Somuncuzade Medresesi:

T

Tikves:

Ü

Üsküp:

Y

Yenimahalle:

Yunanistan:

KAYNAKÇA

- Banarlı, Nihad Sami, **Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, Cilt II, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1998.**
- **Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, Milliyet, İstanbul 1992.**
- Devellioğlu, Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat, Aydın Kitabevi Yayınları, 13. Baskı, 1996.**
- **Kudret, Cevdet, Türk Edebiyatında Hikaye ve Roman, Cilt I, İnkılap Kitabevi, 5. Baskı, 1998.**

İNDEKS

Aba: 201-219

Afrika: 56-60

Akide: 140

Alaçam: 189-196

Amele Gömleği: 80

Anadolu: 28-187-190-218

Armut: 93

Asya: 56-60

Avcı Elbisesi: 55-72-94

Avrupa: 56-77-93-95-148-184-203

Ayran: 43-188

Bal: 123

Balık: 5-7

Balkanlar: 56-93-96-185-192

Balkon: 65-66

Bardak: 50-131

Baston: 148-197

Bayram Çavuş Çeşmesi: 161

Beykoz: 32-35

Bıçak: 5

Bodrum: 70

Bohça: 188-217-220-223

Bulgaristan: 66

Cava: 94

Cep: 148

Cüppe: 12-20-80-92-217

Çanak: 196

Çanakkale: 184

Çanta: 148

Çarık: 145

Çay: 71

Çin: 94

Çorba: 85

Dokuma Çarşaf: 135-144

Dolma: 116

Domates: 24-154-155

Düğme: 6-8

Edirne: 119

Ekmek: 13-140-147-194-195-210

Elbise: 41-92-147

Elma: 9

Emir Dede: 50-62-67-220-221-222

Enfiye Mendili: 34

Eşik: 75-135

Et: 50-147

Etek: 8-23-80

Ferace: 20

Fes: 6-14-41-58-65-89-116-197

Fitilli Mintan: 80

Fransa: 95

Frenk: 96

Galata: 12

Galatasaray: 50-52-54-95

Gazocağı: 20-71

Gecelik Entarisi: 33-69-120-138-143

Gömlek: 26

Gümüş Tepsi: 182

Hamam Havlusu: 187

Helva: 81-85

Heybe: 12-13-188-189-217

Hicaz: 108

Hindistan: 94

İngiltere: 191

İpek Çevre: 55

İskemle: 7-15

İstanbul: 131-135-184-218

İtalya: 218

İzmir: 11

Kabak: 5-7-87

Kadiri Tekkesi: 66

Kafkasya: 174-185

Kahve: 120-139-141

Kalem Odası: 6

Kanlıca: 33

Kasket: 221

Kaşık: 53-167-195

Kavuk: 199

Kaymak: 26

Kaymaklı Ekmek Kadayıfı: 25

Kelami Baba Türbesi: 142-144-145-148-152-153-155-161-162-165-173-178-184

Kepçe: 81

Kolahı Gömlek: 12

Koridor: 6-15-16-149

Koyun Kebabı: 56

Kundura: 194

Kuru Fasulye: 24

Külah: 154-184

Küpe: 210

Kürk: 55

Kürk Yaka: 72

Limon: 99

Lokma: 101

Mahmutpaşa: 12

Makedonya: 66

Masa: 6-163-214

Mavi Atlas Gömlek: 6

Maydanoz: 85

Melon Şapka: 221

Mendil: 104-158-223

Meşin Asker Kundurasi: 133

Mevlevi Sikkesi: 33

Meyve: 146

Meze: 147

Mısır: 26

Muşamba: 197

Mücevher: 62-144

Nurosmaniye: 14

Okyanusya: 60

Pabuç: 41

Paça Çorbası: 35

Palamut: 32

Palto: 138-147-153

Pardesü: 69-148-223

Parlak Çizme: 55-72

Patiska Entari: 211

Pathıcan: 121

Pathıcan Dolması: 53

Peçe: 115-130-131-134

Peşkir: 187

Peştemal: 34-46

Peynir: 195

Pilav: 20

Rakı: 120-123-147-154-160

Redingot: 6-8

Roma: 56

Rumeli: 28-210

Sandalye: 104-131-214

Sarı Meşin Potin: 6

Sarık: 11-14-16-17-37-41-49-58-89-94-217

Saiova: 10-45-47-60-82-86-196-124-127-163-181-187-195-219-222-223

Sedef: 144-184

Sırbistan: 66

Sırma İşlemeli İpek Örtü: 100-144

Sırmalı Sarık: 96-100-106

Sigara: 158-188

Simit: 15-25

Sipahizade Medresesi: 86

Siyah Çarşaf: 114-175

Siyah Şayaktan Elbise: 12

Siyah Tül: 131

Sofa: 39-49

Somuncuzade Medresesi: 14-15-24-29-39

Su: 50-75-131

Su Testisi: 201-217-220-223

Sürahi: 131

Süt: 43-147-172

Sütlü Kahve: 121

Şal: 100

Şalvar: 80-94-141-185

Şal Yelek: 50

Şapka: 14-219

Şarap: 14

Şayak Elbise: 39

Şeker: 26

Şerbet: 63-75-105

Tabak: 50-51

Tahta Kaşık: 81

Takunya: 201

Tarhana: 26

Tas: 172-206

Taşlık: 49-72-139-205

Tavanarası: 208

Tencere: 24

Tente: 190

Terlik: 211

Tikveş: 51-87

Tozluk: 189

Tülbent: 89

Tütün: 158

Tüylü Pazen: 69

Uskumru Dolması: 5

Üsküp: 94-95

Yağ: 26

Yatak Odası: 22

Yazıhane: 5-6

Yemeni: 219

Yemiş: 75

Yenimahalle: 216

Yeşil Mintan: 76

Yiyecek Sepeti: 188

Yumurta: 48-129-154-155

Yumurta Sepeti: 129

Yunanistan: 187-191-195-197-201-218

Yüzük: 210

Zemzem Suyu: 181